

підвищення регіонального потенціалу туристичної галузі з одночасним нарощуванням його соціальної та економічної віддачі, одночасно сприяючи розвитку сільського господарства через диверсифікацію виробництва продукції, покращення її якості. Український сільський туризм може стати візитною карткою нашої держави на міжнародному туристському ринку, про що свідчать явні бажання іноземців познайомитись з історичним та природним потенціалом України.

Список джерел інформації

1. Рошко Н.Б. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні // Збірник наукових праць Буковинського університету. Економічні науки.- 2011. – Випуск 7 – електронний доступ [http://tourlib.net/statti_ukr/roshko.htm]
2. Збірник наукових праць «Перспективи розвитку зеленого туризму в Україні». – електронний доступ [http://tourlib.net/statti_ukr/siltur7.htm].

А.Ю. Парфіненко, канд. іст. наук, доц. (*ХНУ ім. В.Н. Каразіна, м. Харків*)

Г.І. Гапоненко, канд. екон. наук, доц. (*ХНУ ім. В.Н. Каразіна, м. Харків*)

І.М. Шамара канд. екон. наук, ст. викл. (*ХНУ ім. В.Н. Каразіна, м. Харків*)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

В наш час для регіонів України характерні негативні процеси, що відбуваються в соціально-економічному розвитку сільської місцевості: закриття раніше перспективних підприємств, збільшення кількості непрацюючого населення, зниження фінансових показників забезпечення життєдіяльності. Вважаємо, що розвиток нових форм діяльності в туризмі може сприяти виходу з кризової ситуації. Одним з перспективних інноваційних видів господарювання на селі може стати сільський зелений туризм. Це вагомий фактор економічного зростання села, шлях до підвищення стійкості розвитку регіону.

Сільський туризм може бути найважливішим доповненням до місцевої економіки або бути провідною галуззю господарської спеціалізації в ряді районів. У багатьох країнах світу широко розвивається сільський зелений туризм, але для нашої країни це ще достатньо інноваційний метод вирішення проблем.

Відтак в країнах Європи панівним є підхід, що орієнтований на розвиток малого сімейного господарства в сільській місцевості. В якості основних робіт він передбачає [4]:

- 1) присутність вільного житлового фонду в сільській місцевості;
- 2) достатній рівень комфортності і хороший стан приватних будинків;
- 3) системну державну підтримку домашніх господарств сектора сільського зеленого туризму;
- 4) створення асоціацій суб'єктів сільського зеленого туризму, що підтримують портали з базами даних на рівні регіонів країни;
- 5) нормативно-правове та рекламне просування національного та регіональних продуктів сільського зеленого туризму;
- 6) створення і підтримку системи пільгового кредитування, дотування та інших фінансових інструментів розвитку сільського зеленого туризму.

В сучасних умовах соціально-культурні, економічні, еколого-природоохоронні та інші проблеми розвитку сільських територій України вимагають комплексного підходу до вирішення. Зміни умов господарювання в сільській місцевості в результаті управлінського і інституційного реформування, досить сильно вплинули на зайнятість та доходи місцевого населення. Заробітна плата працівників в сільськогосподарському виробництві характеризується скромним коефіцієнтом приросту в порівнянні з працівниками підприємств інших галузей економіки. Тривогу викликають рівні бідності і безробіття, інші негативні тенденції (наприклад, у багатьох сільських регіонах погіршується демографічна ситуація (відтік населення в міста), нестійка функціонують в причини браку кадрів установи соціальної інфраструктури та ін.).

Водночас збалансований розвиток сільських територій – це базис відтворення трудових ресурсів, індивідуального і малого підприємництва, а також продовольчої безпеки країни. Тому в розпорядженні Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» в пріоритетних напрямках розвитку туризму вказуються сільський та зелений (екологічний) туризм [3].

У зв'язку з реалізацією Стратегії актуалізувалася проблема теоретико-методологічних основ досліджень в сфері розвитку сільського зеленого туризму з подальшою розробкою програми і плану заходів практичної діяльності.

На наш погляд, подальший розвиток сільського зеленого туризму сприятиме вирішенню ряду пріоритетних соціальних і економічних

завдань з управління потенціалом сільських територій, що представлені на рис. 1.

Рис. 1 – Соціальні та економічні завдання з управління потенціалом сільських територій [1]

В ході дослідження виявлено ряд проблем в сільському зеленому туризмі, які вимагають уваги і участі з боку держави. Однією з найважливіших проблем розвитку сільського зеленого туризму в Україні є недостатньо розвинена інфраструктура або повна її відсутність в ряді сільських територій. Для вирішення даної проблеми пропонується ряд заходів, серед яких слід виділити створення регіональних агротуристичних мереж за допомогою розвитку малого, сімейного та індивідуального бізнесу на базі існуючих туристичних ресурсів сільської місцевості: засобів розміщення (малого сімейного готельного господарства) та інфраструктури (включаючи різні об'єкти і види бізнесу, пов'язані із забезпеченням сільського зеленого туризму). Організація ефективно працюючої мережі приватних агротуристичних

господарств на території регіону буде сприяти створенню системи державної підтримки на рівні центру або, як мінімум, на рівні регіону.

Не менш важливим заходом щодо вирішення даної проблеми є організація державних і приватних сільськогосподарських парків як великих багатофункціональних туристичних, рекламно-експозиційних, науково-дослідних і виробничих і подібних комплексів, що володіють відповідною інфраструктурою. Наявність на сільській території таких тематичних парків як елементів інфраструктури сприятиме як економічній вигоді регіону, так і вирішенню соціальних завдань.

Друга не менш важлива проблема – це відсутність нормативно-правової бази, спеціально регулюючої діяльність в сфері сільського зеленого туризму. Сьогодні в Україні сільський зелений туризм не має достатньої правової бази, оскільки він розглядається в Законі України «Про туризм» лише як вид туризму та не містить чіткого визначення [2]. Рішенням даної проблеми могло б стати прийняття Програми сільського зеленого туризму, яка передбачає відповідне правове і фінансове забезпечення. Вона повинна охоплювати напрями вдосконалення та фінансування інфраструктури сільської місцевості, державну систему пільгового кредитування або навіть дотування туристичних господарств на стартовому етапі.

Третьою проблемою, яка потребує вирішення, необхідно назвати відсутність кваліфікованих кадрів для організації сільського зеленого туризму. Слід виділити брак середніх спеціальних навчальних закладів, які готують працівників безпосередньо для даної сфери. Варто відзначити, що в Україні відсутні підприємства, що займаються виключно сільським зеленим туризмом, яким були б необхідні висококваліфіковані кадри. Головним рішенням даної проблеми є створення підприємств сільського зеленого туризму, що сприяють припливу висококваліфікованих фахівців, що, в свою чергу, дозволить навчальним закладам ввести програми з підготовки необхідних працівників.

В підсумку потрібно відзначити, що Україна традиційно сприймається іноземцями як аграрна країна, європейська житниця з унікальним сільським укладом життя, багатою культурно-історичною спадщиною, із збереженою природою та гостинними господарями. Тому першочергове завдання як владних інституцій, так і населення нашої країни – розвивати сільський зелений туризм шляхом всебічної підтримки цього сектору економіки.

Список джерел інформації

1. Парфіненко А.Ю., Гапоненко Г.І., Шамара І.М. Сільський зелений туризм : навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2019. 191 с.
2. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 325/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 27.06.2019 р.)
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80> (дата звернення: 28.06.2019 р.)
4. Туристична політика зарубіжних країн : підручник / кол. авт. ; за ред. А. Ю. Парфіненка. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.

А.П. Петрук, канд. біол. наук, доц. (*ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, Львів*)
С.Р. Петрошук, студ. (*ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, Львів*)

АКТУАЛЬНІ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ

Інтенсивний розвиток туризму в Україні актуалізує питання безпечності туристичних подорожей. Турист завжди знаходиться під впливом ризикованих обставин перебуваючи в новому середовищі, яке відрізняється від місця постійного проживання, тому проблеми безпеки туризму важливе і актуальне питання сьогодення.

До головних факторів ризику належать: травмо- і пожежонебезпека, хімічні, радіоактивні, біологічні, психофізичні, природні, особиста безпека в умовах криміногенного стану, а також специфічні фактори ризику, притаманні особливим видам туризму. Різні несприятливі для туризму фактори мають неоднакову вірогідність їх настання, неоднакову інтенсивність дії та наслідки для здоров'я [1].

Найпоширенішим нещасним випадком серед туристів є травматизм. Ризик отримання травми може виникнути в різноманітних умовах. Сюди належать різні види ран, переломів, вивихів, опіків та інші тілесні ушкодження, які отримуються при переміщенні механізмів, предметів і безпосередньо туристів, складного рельєфу місцевості, зсувів, сходження лавин та інших атмосферних та природних явищ [5]. У випадку відсутності медикаментів і кваліфікованої медичної допомоги лікування постраждалого утруднене, а іноді неможливе. Тому при заняттях активним туризмом слід бути обережними при користуванні